

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA DOWODZENIA

JAWNE

ASG WP wewn. 4124/87

Egz. nr 1

„IKSJA”

Płk dr Bogdan TARASIUK
Ppłk dypl. Waldemar SIWIEC

**METODYKA PRACY DOWÓDCY
I SZTABU PRZY WYKORZYSTANIU
POLOWEGO ZAUTOMATYZOWANEGO
SYSTEMU DOWODZENIA WOJSKAMI**

SKRYPT

47613

WARSZAWA

1988

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

**WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA DOWODZENIA**

JAWNE

ASG WP wewn. 4124/87

Egz. nr 1

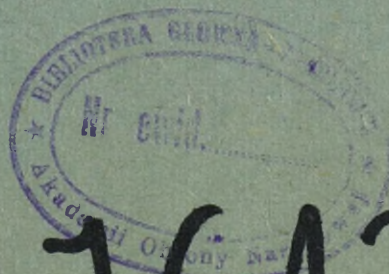
„IKSJA”

Płk dr Bogdan TARASIUK
Ppłk dypl. Waldemar SIWIEC

**METODYKA PRACY DOWÓDCY
I SZTABU PRZY WYKORZYSTANIU
POLOWEGO ZAUTOMATYZOWANEGO
SYSTEMU DOWODZENIA WOJSKAMI**

SKRYPT

~~47613~~ 47613

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

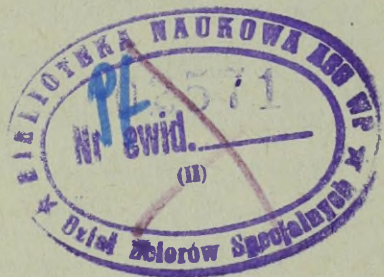
WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
PRZEKLASYFIKOWANO
KATEDRA DOWODZENIA

Protokół Nr 12657

ASG WP wewn. 4124/87

JAWNE

~~SECRET~~
Egz.nr ... 1

Płk dr Bogdan TARASIUK

Ppłk dypl. Waldemar SIWIEC

METODYKA PRACY DOWÓDCY I SZTABU PRZY WYKORZYSTANIU
POŁOWEGO ZAUTOMATYZOWANEGO SYSTEMU DOWODZENIA WOJSKAMI 27.

Skrypt

SPIS TRESCI	str.
WSTĘP	3
1. Metodyka pracy osób funkcyjnych podsystemu ogólnowójskowego SD dywizji podczas organizacji walki	4
1.1. Metodyka pracy dowódcy dywizji, szefa sztabu i szefa wydziału operacyjnego	4
1.2. Metodyka pracy szefa wydziału rozpoznania dywizji ...	19
1.3. Metodyka pracy szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji	25
2. Praca osób funkcyjnych dowództwa dywizji na zautomatyzowanych miejscach pracy /ZMP/ wozów dowódczo-sztabowych /WDSz/	34
ZAŁĄCZNIKI:	
1. Zadania operacyjno-taktyczne realizowane w EKO PZSDW ZT.	
2. Kolejność pracy dowódcy i sztabu dywizji w czasie organizacji walki.	

WSTĘP

Skrypt "Metodyka pracy dowódcy i sztabu przy wykorzystaniu polowego zautomatyzowanego systemu dowodzenia wojskami" przeznaczony jest dla nauczycieli i ^{studentów} słuchaczy Akademii Sztabu Generalnego WP.

Zawiera on informacje niezbędne do zabezpieczenia procesu szkolenia słuchaczy II KWL z zakresu automatyzacji dowodzenia.

Skrypt, w oparciu o ustalenia regulaminu walki i dotychczasowe doświadczenia pracy sztabu, przedstawia szczegółowe informacje dotyczące metodyki pracy dowódcy i sztabu dywizji w czasie organizacji walki przy wykorzystaniu PZSDW ZT.

Rekomendowane rozwiązania stanowią jeden z możliwych wariantów pracy osób funkcyjnych dowództwa dywizji i mogą ulegać zmianie i modyfikacji w miarę wprowadzania kolejnych zestawów PZSDW ZT.

Ostateczne rozwiązania będą przedstawione dopiero po zebraniu niezbędnych doświadczeń w związkach taktycznych i uczelniach wojskowych.

Skrypt niniejszy należy traktować jako materiał pomocniczy przy nauczaniu problematyki dowodzenia wojskami.

1. Metodyka pracy osób funkcyjnych podsystemu ogólnowojskowego dywizji

Automatyzacja procesów dowodzenia wojskami będzie wywierać istotny wpływ na sposoby i metody pracy dowódcy, sztabu i szefów rodzajów wojsk, zarówno w procesie organizacji walki jak i podczas jej prowadzenia.

Przy czym kolejność pracy dowódcy i sztabu w procesie organizowania walki nie ulegnie zasadniczej zmianie.

1.1. Metodyka pracy dowódcy dywizji, szefa sztabu i szefa wydziału operacyjnego

Treść i metody pracy dowódcy dywizji, szefa sztabu i szefa wydziału operacyjnego /oraz pozostałych osób funkcyjnych/ podczas organizowania walki będą zależały od sytuacji, otrzymanego zadania i czasu na jej organizację.

Praca dowódcy i sztabu w czasie organizacji walki, zarówno w systemie niezautomatyzowanym jak i zautomatyzowanym, obejmuje następujące przedsięwzięcia /procesy/:

- zbieranie /udokładnianie/ danych o sytuacji;
- analizowanie otrzymanego zadania, kalkulację czasu, ocenę sytuacji i określenie zamiaru walki i przekazanie wstępnych zarządzeń bojowych wykonawcom;
- podjęcie decyzji i postawienie zadań bojowych;
- planowanie walki;
- organizację współdziałania i wszechstronnego zabezpieczenia walki i dowodzenia;
- kontrolę gotowości oddziałów i pododdziałów do wykonania zadania.

Każdy z wymienionych etapów posiada swój cel, określoną treść i może być realizowany różnymi sposobami.

Zbieranie, przetwarzanie, gromadzenie, zobrazowanie i wydawanie informacji o położeniu, stanie, warunkach i charakterze działań bojowych oddziałów dywizji i przeciwnika jest rozwiązywane w zadaniach operacyjno-taktycznych nr: 101, 111, 112, 151, 154, 201, 211.

Za zbieranie informacji o wojskach własnych odpowiada szef wydziału operacyjnego, a o przeciwniku - szef wydziału rozpoznania dywizji. Przy czym niektóre sposoby zbierania danych o sytuacji, funkcjonujące w aktualnym systemie, pozostaną bez zmian i w zautomatyzowanym systemie dowodzenia.

Automatyzacja procesów zbierania danych o obiektach przeciwnika, o stanie i położeniu wojsk własnych umożliwia zdalne wprowadzenie do EKO informacji, za pomocą urządzeń znajdujących się na zautomatyzowanych miejscach pracy w WDSz oraz z innych zautomatyzowanych źródeł informacji.

Gromadzone w EKO informacje są aktualizowane i przetwarzane a następnie obligatoryjnie lub na żądanie przesyłane na zautomatyzowane miejsca pracy odpowiednich osób funkcyjnych.

Zastosowanie urządzenia zdejmowania współrzędnych oraz automatu kreślącego pozwala zautomatyzować proces otrzymywania i nanoszenia na mapę informacji graficznej, a także przekazywania jej do sztabu armii.

Dowódca dywizji, szef szt. pu, zastępca dowódcy ds. liniowych w trakcie przygotowania oraz w toku działań bojowych otrzymują identyczną informację o sytuacji.

Proces zbierania danych o sytuacji odbywa się w sposób

ciągły i polega na formowaniu, przekazywaniu i analizowaniu informacji o położeniu, stanie i charakterze działań wojsk własnych i przeciwnika, o wybuchach jądrowych, sytuacji chemicznej, napromieniowaniu i skażeniach oraz o warunkach prowadzenia działań bojowych. Przy czym szczególnie ważne informacje o sytuacji powinny napływać natychmiast lub z minimalnym opóźnieniem.

Uogólnioną informację o sytuacji przekazuje się do sztabu nadrzędnego w określonych wcześniej terminach, a szczególnie ważne - natychmiast.

Informacja o przeciwniku, jako rezultat rozwiązań zadań operacyjno-taktycznych nr 101, 102 przekazywana jest do WDSz dowódcy i szefa sztabu dywizji w miarę napływania danych.

Informacja ta jest zobrazowana na ekranie monitora, dokumentowana na drukarce i nanoszona na mapę za pomocą automatu kreślarskiego.

Zbieranie i opracowanie informacji o położeniu i charakterze działań wojsk własnych zabezpieczają zadania nr 111 i 112.

Dane w tym zakresie przesyłane są do WDSz dowódcy i szefa sztabu dywizji ze szczególnością do szczebla batalionu i samodzielnego pododdziału pułku.

Informacje o podległych dywizji oddziałach i pododdziałach są przekazywane przez szefów rodzajów wojsk i służb poprzez wprowadzenie ich do EKO lub przez przekazanie na zautomatyzowane miejsca pracy dowódcy i szefa sztabu dywizji. Dane te są zobrazowywane na ekranie monitora, zapisywane przez drukarkę oraz nanoszone na mapę za pomocą automatu kreślącego.

Informacje o stanie oddziałów i pododdziałów dywizji /zadanie operacyjno-taktyczne nr 111/ są przekazywane do WDSz szefa sztabu i zastępcy dowódcy dywizji ds. liniowych obligatoryjnie, a do WDSz dowódcy z reguły na żądanie.

Informacje o oddziałach i pododdziałach nie posiadających środków automatyzacji, są zbierane przez oficerów wydziału operacyjnego w sposób tradycyjny. Po uogólnieniu i sformalizowaniu przesyła się je kanałami transmisji danych do WDSz szefa sztabu dywizji, a także do EKO.

Dane o wybuchach jądrowych są dostarczane z EKO do WDSz dowódcy i szefa sztabu dywizji obligatoryjnie.

Dowódca i szef sztabu otrzymują z EKO na swoje ZMP szczegółowe dane o wykonanych wybuchach jądrowych oraz prognozowanej i faktycznej sytuacji skażeń.

Informacje o wybuchach jądrowych i faktycznej oraz prognozowanej sytuacji skażeń, po przetworzeniu w EKO, przekazywane są kanałami transmisji danych do WDSz dowódcy, szefa sztabu, zastępcy dowódcy ds. liniowych i innych osób funkcyjnych. Tam nanoszone są na mapy i drukowane. W razie potrzeby informacje te mogą być przekazywane do współdziałających oddziałów i sąsiadów w części ich dotyczącej.

Analiza zadania, ocena sytuacji i określenie zamiaru walki.

Zadanie bojowe dowódca dywizji może otrzymać w swoim WDSz w formie wstępnego zarządzenia bojowego, zarządzenia bojowego lub wyciągu z rozkazu bojowego. Przy czym część tekstowa zarządzenia może być drukowana, a graficzna - nanoszona na mapę automatycznie.

Zadanie bojowe może być przekazane /dublowane/ sposobem tradycyjnym. Treść zadania przesyłana jest na zautomatyzowane miejsce pracy szefów rodzajów wojsk i służb dywizji w części ich dotyczącej. Natomiast dowódcy oddziałów mogą otrzymać kanałami transmisji danych /na okólnik/ zasadnicze treści zadania bojowego

/wstępnego zarządzenia bojowego/ dywizji.

Jednocześnie szefowie rodzajów wojsk i służb dywizji otrzymują ze stanowiska dowodzenia armii, kanałami transmisji danych i sposobem tradycyjnym zarządzenia bojowe odpowiednio do swoich rodzajów wojsk oraz zarządzenia zabezpieczenia działań bojowych. W razie potrzeby mogą meldować dowódcy lub szefowi sztabu dywizji wnioski i propozycje co do użycia podległych sił i środków w walce.

Dowódca dywizji wraz z szefem sztabu analizuje treść zarządzenia i część graficzną zamiaru dowódcy armii, określa rolę, miejsce i zadania dywizji w operacji, położenie i zadania sąsiadów oraz sposoby współdziałania z nimi.

Na podstawie otrzymanych dokumentów określa charakter przyszłych działań bojowych, sposoby osiągnięcia postawionych celów, środki wzmocnienia oraz czas gotowości podległych oddziałów do wykonania zadania.

Po analizie zadania, na podstawie wytycznych dowódcy dywizji, szef sztabu /szef wydziału operacyjnego/ przeprowadza kalkulację czasu i opracowuje "Kalendarzowy plan przygotowania walki", a po jego zatwierdzeniu przekazuje na zautomatyzowane miejsca pracy osób funkcyjnych stanowiska dowodzenia dywizji oraz dowódcom podległych oddziałów terminy realizacji przedsięwzięć przygotowania dywizji do działań bojowych.

Wytyczne w zakresie przygotowania danych do powzięcia decyzji są przekazywane przez dowódcę dywizji lub szefa sztabu w sposób tradycyjny lub przy wykorzystaniu urządzeń transmisji danych.

Szef sztabu dywizji zapoznaje osoby funkcyjne dowództwa dywizji z otrzymanym zadaniem i kalendarzowym planem przygotowania

/natarcia, obrony, .../. Osoby funkcyjne mogą wstępnie otrzymać wszystkie ważniejsze wiadomości o sytuacji i otrzymanym zadaniu bezpośrednio na swoje miejsce pracy, a w związku z tym można tylko sprawdzić prawidłowość zrozumienia otrzymanej informacji i przekazać dane wyjściowe, na bazie których będą rozwiązywane zadania obliczeniowe. /

Dowódca /szef sztabu/ dywizji zapoznaje z otrzymanym zadaniem dowódców oddziałów poprzez utajnione kanały łączności lub kanały transmisji danych.

Oficerowie wydziału operacyjnego przygotowują i przekazują pułkom, kanałami transmisji danych, informacje o przyszłych działaniach oraz wytyczne dowódcy /szefa sztabu/ dywizji w zakresie wykonania pilnych przedsięwzięć przygotowawczych.

Po analizie zadania, dowódca dywizji przystępuje do oceny sytuacji i określenia zamiaru walki. Wykorzystanie środków automatyzacji na tym etapie pracy pozwala ocenić sytuację nie jej elementami, jak to się robiło dotychczas, ale elementami podejmowanej decyzji. Zasadność tej metody polega na tym, że kolejno rozpatrywany jest wpływ konkretnych danych charakteryzujących sytuację, a dotyczących każdego elementu decyzji /zamiar walki, zadania oddziałów, organizacja współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych/. Taki sposób pracy znacznie skraca czas na powzięcie decyzji.

Przy metodzie tej ocenę sytuacji można rozpocząć z chwilą otrzymania wyników rozwiązywania zadania nr 122, określającego możliwości bojowe oraz stosunki sił i środków stron z uwzględnieniem potencjałów bojowych. Zadanie to jest rozwiązywane w wielu wariantach, co pozwala dowódcy dywizji na dogłębną ocenę przeciwnika, wyciągnięcie wniosków co do wyboru kierunku głównego uderzenia

/skupienie głównego wysiłku/ oraz określenie wariantów działania oddziałów dywizji.

Przy wyborze ugrupowań przeciwnika, które należy rozbić, wykorzystywane są wyniki rozwiązań zadań operacyjno-taktycznych nr: 101, 102, 201, 221, a w trakcie tworzenia ugrupowania bojowego wojsk własnych - wyniki rozwiązań zadań nr: 111, 112, 221, 227-1.

Część graficzna informacji, jako rezultat rozwiązań ZOT, jest wrysowana automatycznie na mapę dowódcy dywizji, a pozostałe dane zapisywane są na drukarce alfa-numerycznej i zobrazowane na ekranie monitora. Brakujące informacje uzupełniają szefowie rodzajów wojsk i służb w meldunkach propozycji użycia sił i środków w walce.

Rejony i rubieże, które należy opanować mogą być nanoszone na mapę za pomocą automatu kreślącego, jako rezultat decyzji dowódcy dywizji.

Podczas określania sposobu działania i form manewru oddziałów dywizji wykorzystuje się rezultaty rozwiązań zadania operacyjno-taktycznego nr 153 /prognozowanie sytuacji skażeń promieniotwórczych terenu/.

Rezultaty rozwiązań zadania operacyjno-taktycznego nr 154, przesyłane na środki zobrazowania WDSz dowódcy i szefa sztabu dywizji, służą do oceny zaistniałej sytuacji skażeń promieniotwórczych. Dane te przesyłane są na zapotrzebowanie, natomiast informacje z rozpoznania, o strefach skażeń - obligatoryjnie.

Ocena terenu dokonywana jest na podstawie informacji opracowanej przez szefa saperów dywizji.

W trakcie oceny sytuacji prowadzonej przez dowódcę i szefa sztabu dywizji, szefowie rodzajów wojsk i służb, wykorzystując

środki swoich zautomatyzowanych miejsc pracy oraz otrzymane wyniki rozwiązań odpowiednich zadań operacyjno-taktycznych, przygotowują propozycje użycia w walce podległych oddziałów i pododdziałów. Rozwiązania te mogą być przesyłane bezpośrednio na miejsca pracy dowódcy i szefa sztabu dywizji.

Jeśli w trakcie oceny sytuacji wynikną nie w pełni zrozumiałe zagadnienia, wówczas dowódca dywizji wzywa do siebie szefów rodzajów wojsk i służb w celu wyjaśnienia wątpliwości.

W procesie analizy zadania i oceny sytuacji dowódca dywizji określa zamiar walki oraz wydaje wytyczne do przekazania do wojsk wstępnych zarządzeń bojowych.

Dowódca dywizji melduje osobiście zamiar dowódcy armii na jego stanowisku dowodzenia, lub poprzez kanały transmisji danych. Przekazany tekst zamiaru przez środki automatyzacji jest zapisywany na drukarce alfa-numerycznej.

Po ogłoszeniu przez dowódcę dywizji zamiaru, szef sztabu lub szef wydziału operacyjnego prowadzą orientowanie operacyjne^{x/}, przekazują wytyczne dowódcy dotyczące przygotowania danych do powzięcia decyzji i opracowania planu działań bojowych. Orientowanie operacyjne, w zależności od dysponowanego czasu, może być prowadzone po zebraniu osób funkcyjnych w jednym miejscu, a przy ograniczonym czasie lub w toku walki przez środki łączności.

Dane z zamiaru dowódcy dywizji są przekazywane na miejsca pracy zastępcy dowódcy dywizji ds. liniowych, szefów rodzajów wojsk i służb oraz na WSD. Osoby te są ciągle informowane o otrzymanych zadaniach, podjętych decyzjach, wydanych zarządzeniach dla wojsk oraz wytycznych do współdziałania i wszechstronnego zabezpieczenia.

---

x/ Określenie przyjęte w pracy dowódcy z wykorzystaniem środków PZSDW ZT.

Oficerowie wydziału operacyjnego, rozmieszczeni w niezautomatyzowanym WD, przygotowują /formalizują/ wstępne zarządzenia bojowe dla pz /pcz/, a po ich podpisaniu przez szefa sztabu, przekazują je wykonawcom z WDSz dowódcy lub szefa sztabu dywizji kanałami transmisji danych.

Zakończenie podejmowania decyzji i postawienie zadań oddziałom /pododdziałom/.

W tym etapie pracy dowódca dywizji określa /udokładnia/ zadania bojowe. Szef sztabu wspólnie z szefem artylerii dywizji, szefem GDB lotnictwem, szefem wydziału rozpoznania, szefem saperów i szefem zabezpieczenia chemicznego określają sposób jądrowego i ogniowego porażenia przeciwnika. Pozostałe osoby funkcyjne organów dowodzenia, pod kierownictwem szefów rodzajów wojsk, wydziałów i służb, prowadzą kalkulacje operacyjno-taktyczne i przygotowują dane do postawienia zadań podległym oddziałom /pododdziałom/.

Dowódca dywizji w trakcie określania /udokładniania/ zadań dla oddziałów pierwszego i drugiego rzutu, dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii, oddziału OPL, korzysta z pomocy szefa sztabu oraz szefów wydziałów sztabu, a także szefów rodzajów wojsk i służb, wysłuchując ich osobiście lub poprzez techniczne środki łączności.

Podczas organizacji porażenia jądrowego określa się obiekty do uderzeń jądrowych, ilość i moc ładunków, rodzaj i wysokość wybuchów, czas wykonania, oddziały /pododdziały/ przeznaczone do wykonania zadań, oczekiwane stopnie porażenia obiektów oraz rubieże bezpieczeństwa dla wojsk własnych. Obliczenia do planowania uderzeń jądrowych prowadzi się na podstawie rozwiązania zadania operacyjno-taktycznego nr 223, zrealizowanego przez EKO PD szefa artylerii dywizji.

Planując porażenie ogniowe określa się zakres zadań ogniowych przydzielonych artylerii i lotnictwu oraz siły i środki do ich wykonania, zużycie amunicji, a także podział zadań ogniowych między oddziały /pododdziały/.

Ogień artylerii planuje się na podstawie rezultatów rozwiązań zadań operacyjno-taktycznych nr: 227-2, 3, 4, 5.

Zadania przekazywane są oddziałom w formie zarządzeń bojowych /wstępnych zarządzeń bojowych/ zazwyczaj krótkimi kodogramami, w miarę podejmowania decyzji.

Sygnaly /komendy/ dowodzenia /współdziałania/ przekazuje się poprzez system dowódczo-sygnalowy.

Rozkaz bojowy opracowany przez szefa sztabu dywizji /szefa wydziału operacyjnego/ przesyła się do podległych oddziałów w sposób tradycyjny.

Równocześnie z zakończeniem formalizowania i doprowadzenia zarządzeń do oddziałów dywizji, szef wydziału operacyjnego przygotowuje meldunek bojowy o powziętej decyzji i po akceptacji dowódcy /szefa sztabu/ dywizji, przekazuje go do sztabu armii kanałami transmisji danych lub sposobem tradycyjnym.

Planowanie działań bojowych jest jednym z najbardziej pracochłonnych i odpowiedzialnych etapów pracy dowódcy i sztabu dywizji.

Przy zastosowaniu środków automatyzacji, opracowywanie decyzji na mapie może rozpocząć się z chwilą przekazania z EKO lub WDSz sztabu armii zadania bojowego dywizji. Wówczas automat kreślący nanosi na mapę: linie rozgraniczenia /jeśli uległy zmianie/, kierunek głównego uderzenia, odcinek przełamania i zadanie dywizji; zadania sąsiadów; czas, rodzaj i punkty przygotowania danych planowanych uderzeń jądrowych w pasie dywizji środkami przełożonego; czasy i rejony, w których zostaną podporządkowane

środki wzmocnienia; czas i rejony rozmieszczenia SD dywizji i kierunek ich przemieszczenia.

Do chwili otrzymania zadania bojowego oficerowie wydziału operacyjnego odręcznie nanoszą uogólnione wnioski z analizy i oceny sytuacji.

Przy opracowaniu legendy do planu działań bojowych /mapy decyzji/ wykorzystuje się wyniki rozwiązań zadań informacyjnych i obliczeniowych, znajdujących się w pamięci EKO.

W przyszłości, w miarę doskonalenia specjalnego zabezpieczenia programowego PZSDW, ilość dokumentów bojowych /obliczeń/ opracowywanych z wykorzystaniem środków automatyzacji może być zwiększona o: obliczenia do przegrupowania oddziałów /pododdziałów/ na rubież wejścia do walki, grafik przeprawy podczas forsowania przeszkody wodnej, grafik jądrowego i ogniowego porażenia przeciwnika, tabelaryczny plan walki, plan wykonania taktycznego desantu powietrznego oraz inne dokumenty.

Zastosowanie środków automatyzacji przy opracowaniu planu działań bojowych /decyzji/ stwarza dogodne warunki do bezpośredniego uczestnictwa w tym procesie dowódcy /szefa sztabu/ dywizji, a także pozwala zmniejszyć ilość dokumentów /map, tabel, grafików, schematów/ wykonywanych przez oficerów wydziału operacyjnego.

W rezultacie realizacji zadań informacyjnych i obliczeniowych staje się zbędną konieczność wykonywania dokumentów sprawozdawczych /ich treść jest przechowywana w EKO/.

Dowódca dywizji po zameldowaniu decyzji dowódcy armii, rozpatruje i zatwierdza dokumenty planistyczne.

Szef sztabu wspólnie z szefem artylerii dywizji i szefem GDB lotnictwem, przedkładają do zatwierdzenia plan jądrowego i ogniowego porażenia przeciwnika, plan współdziałania oraz inne

dokumenty planistyczne.

Szef sztabu dywizji uczestniczy w opracowaniu decyzji, rozkazu bojowego, planu współdziałania i innych dokumentów planistycznych. Dokumenty te, po dokładnym sprawdzeniu i skorygowaniu, przedstawia do zatwierdzenia dowódcy dywizji.

Organizacja współdziałania.

Wpływ środków automatyzacji na organizację współdziałania przejawia się głównie w przyspieszeniu wymiany informacji pomiędzy organami dowodzenia, w zwiększeniu operatywności podczas wykonywania dokumentów planistycznych, w których zawarte są zagadnienia współdziałania, a także w osiągnięciu jednoznacznego zrozumienia postawionych zadań.

W istniejącym systemie dowodzenia, współdziałanie z zasady organizuje się na SD dywizji jednocześnie ze stawianiem zadań bojowych. Nie wyklucza się także możliwości wyjazdu dowódcy dywizji z osobami funkcyjnymi do pułków pierwszego, a nieraz i drugiego rzutu.

Przedstawione sposoby organizacji współdziałania nie ulegną zasadniczym zmianom i przy zastosowaniu ^{środków} automatyzacji dowodzenia. Choćby środki automatyzacji dowodzenia nie mają bezpośredniego wpływu na pracę dowódcy dywizji /dowódców oddziałów/ w terenie, to jednak w miarę precyzowania elementów decyzji w terenie umożliwiają przekazywanie zmienionych treści decyzji kanałami transmisji danych na SD dywizji /SD oddziałów/.

W toku walki, a głównie w działaniach na szerokim froncie, przy znacznym oddaleniu oddziałów od stanowisk dowodzenia dywizji, precyzowanie zagadnień współdziałania realizowane będzie poprzez redagowanie i przekazywanie krótkich zarządzeń z wykorzystaniem środków automatyzacji.

Środki automatyzacji i urządzenia transmisji danych zapewniają bardziej operatywne i obiektywne oddziaływanie na podwładnych w wyniku którego osiąga się skoordynowanie działań oddziałów na polu walki.

Kontrolowanie gotowości wojsk do działań bojowych.

Środki automatyzacji znacznie ułatwiają organizowanie i prowadzenie kontroli przygotowania wojsk do wykonania zadań. Środki obrazowania i dokumentowania informacji pozwalają kontrolować położenie, stan, kierunki działań oddziałów i pododdziałów oraz bardziej operatywnie oceniać decyzje dowódców pułków /ich celowość i zgodność z zaistniałą sytuacją/. Jednocześnie pozwalają znacznie przyspieszyć reakcję dowódców i sztabów na zmiany w sytuacji, osiągnąć większą dokładność i wiarygodność w zobrazowaniu realnej sytuacji, a głównie położenia wojsk, stopnia radioaktywnego i chemicznego skażenia oraz rodzajów i punktów zerowych wybuchów jądrowych.

Przedstawione sposoby prowadzenia kontroli z wykorzystaniem środków automatyzacji nie wykluczają innych form i metod, jako że najbardziej właściwie i w pełni można ocenić realizację przedsięwzięć tylko poprzez wyjazd do wojsk i osobiste zbadanie sytuacji na miejscu. Ponieważ znaczna część danych, otrzymywanych za pomocą środków automatyzacji nie wymaga dokładnego ich sprawdzenia, kontrolę w oddziałach /pododdziałach/ można prowadzić małymi grupami oficerów i w krótkim terminie. Jednak podstawowym celem wyjazdu osób funkcyjnych do wojsk jest nie kontrolowanie, a udzielenie im pomocy.

Metody pracy osób funkcyjnych SD dywizji w toku walki.

W toku prowadzenia działań bojowych opisany cykl dowodzenia zwykle powtarza się odpowiednio do zaistniałej sytuacji. Przy tym, każdy cykl uruchamia w całości lub częściowo określony kompleks przedsięwzięć dowództwa i innych organów zabezpieczających jego realizację.

Wykorzystanie środków automatyzacji w toku prowadzenia działań bojowych będzie w pewnym stopniu różniło się od ich zastosowania w okresie przygotowawczym. Jest to uwarunkowane tym, że praca dowódcy i sztabu w tym okresie łączy się w jeden proces, który trudno jest rozdzielić na oddzielne, kolejno następujące w czasie etapy. Zakres wykorzystania środków automatyzacji w toku walki będzie różnił się od okresu przygotowawczego, jednakże charakter wykorzystywania ich - ulegnie istotnej zmianie. Środki automatyzacji w tym okresie będą wykorzystywane między innymi do zbierania informacji o sytuacji, doprowadzenia do wojsk zarządzeń bojowych, sygnałów /komend/ dowodzenia i powiadamiania, prowadzenia pojedynczych skomplikowanych obliczeń, przede wszystkim dla potrzeb jądrowego i ogniowego porażenia przeciwnika, a także obliczenia stosunku sił i środków. Jest to uwarunkowane krańcowo ograniczonym czasem na powzięcie decyzji przez dowódcę dywizji oraz możliwością realizacji zadań obliczeniowych.

Sposoby redagowania i przekazywania w toku walki zarządzeń bojowych, sygnałów i komend, a także meldunków o podjętych decyzjach, w zasadzie nie będą różnić się od okresu przygotowawczego.

Jednakże zwiększenie intensywności wymiany informacji wpłynie na zmniejszenie jej ilości w przekazywanych kodogramach. Wymianę informacji prowadzi się z pełnym wykorzystaniem środków

automatyzacji w powiązaniu z systemem niezautomatyzowanym.

Wykorzystanie zaś systemu dowódczo-sygnałowego zapewnia najbardziej operatywną formę wymiany informacji.

W toku walki dowódca dywizji dowodzi oddziałami /pododdziałami/ osobiście, a także poprzez swój sztab i szefów rodzajów wojsk i służb. Uczestniczą oni w przyjmowaniu i przekazywaniu informacji, sygnałów dowodzenia, meldowaniu decyzji dowódcy armii i stawianiu zadań dowódcom oddziałów. W razie konieczności dowódca dywizji wraz z grupą operacyjną może wyjechać na WSD.

Oficerowie wydziału operacyjnego rozmieszczeni w WDSz dowódcy i szefa sztabu pracują bezpośrednio na urządzeniach końcowych, znajdujących się na stanowiskach pracy. Wprowadzają oni do EKO zapotrzebowania na informację, nanoszą za pomocą automatu kreślącego na mapy robocze dane o sytuacji i wprowadzają je do EKO za pomocą pulpitu redagowania sformalizowanych kodogramów i urządzenia zdejmowania współrzędnych, drukarki alfa-numerycznej, a także realizują wymianę informacji z innymi WDSz.

Zastępca dowódcy dywizji ds. liniowych z oficerami wydziału operacyjnego rozmieszcza się w WDSz MP 21M, znajdującym się zwykle na WSD, WDSz ten jest włączony w sieć łączności transmisji danych SD dywizji zabezpieczającej napływ tej samej informacji, co i do WDSz dowódcy i szefa sztabu dywizji.

Podstawę do pracy osób funkcyjnych na WSD stanowią otrzymywane, systematyzowane, odwzorowywane na mapach roboczych i zapisywane przez drukarkę dane o sytuacji i wykonywanych zadaniach bojowych.

Do podstawowych zadań osób funkcyjnych rozmieszczonych w WDSz zastępcy dowódcy ds. liniowych, do momentu przejęcia dowodzenia przez WSD, należy zbieranie i opracowywanie danych o sytuacji.

Z chwilą przejęcia funkcji SD, wymiana informacji oraz sposób pracy osób funkcyjnych przebiega jak na SD.

1.2. Metodologia pracy szefa wydziału rozpoznania dywizji

Na SD dywizji tworzy się punkt dowodzenia szefa wydziału rozpoznania, wyposażony w zautomatyzowane i niezautomatyzowane środki dowodzenia. Na punkcie dowodzenia rozmieszcza się WDSz szefa wydziału rozpoznania MP 21M oraz niezautomatyzowany ruchomy punkt przyjmowania informacji rozpoznawczej.

Dowodzenie pododdziałami uczestniczącymi w rozpoznaniu oraz grupami ze składu batalionu rozpoznawczego odbywa się bezpośrednio z punktu dowodzenia szefa wydziału rozpoznania z pominięciem stanowiska dowódczo-obszernego batalionu, jako szczebla pośredniego.

Na punkcie dowodzenia szefa wydziału rozmieszcza się grupę oficerów dowództwa batalionu rozpoznawczego w składzie: dowódca /szef sztabu/, oficer operacyjny, dowódca kompanii specjalnej, starszy oficer rozpoznania radioelektronicznego oraz podoficer łączności. Zadaniem tej grupy jest przyjmowanie meldunków od samodzielnych patroli rozpoznawczych /SPR/, oddziałów rozpoznawczych /OR/ oraz grup rozpoznawczych /GR/ działających na tyłach przeciwnika. Środki automatyzacji rozpoznania zapewniają zwiększoną efektywność zbierania, przetwarzania, przechowywania i wydawania informacji rozpoznawczej osobom funkcyjnym SD dywizji, SD podległych oddziałów i współdziałających związków taktycznych, a także dla zadań operacyjno-taktycznych rozwiązywanych w EKO. Z informacji rozpoznawczej przechowywanej w EKO SD dywizji mogą korzystać określone osoby funkcyjne SD armii.

W celu ułatwienia oceny przeciwnika i organizacji jego rozpoznania zostały przygotowane następujące zadania operacyjno-taktyczne: nr 102 - "Zbieranie i przetwarzanie danych o przeciwniku"; nr 122 - "Obliczanie stosunku sił i środków stron"; nr 101 - "Naliczanie sił i środków ugrupowania w zadanej strefie".

Szef wydziału rozpoznania dywizji ma możliwość wprowadzenia do EKO i otrzymywania z niego danych o stanie i położeniu pododdziałów rozpoznawczych dywizji /zadania operacyjno-taktyczne nr: 111, 112/.

Bezpośrednie dowodzenie rozpoznaniem /planowanie, doprowadzenie zadań do wykonawców itp./ wykonuje się sposobem tradycyjnym.

Organizacja i prowadzenie rozpoznania rozpoczyna się z chwilą otrzymania przez dywizję zadania bojowego. Dowódca /szef sztabu/ dywizji, po analizie zadania, zapoznaje szefa wydziału rozpoznania z sytuacją, a następnie wydaje wytyczne do organizacji rozpoznania.

Szef wydziału rozpoznania po otrzymaniu ze sztabu armii, zarządzenia rozpoznawczego bezpośrednio na swoje zautomatyzowane miejsce pracy, analizuje je, a następnie dokonuje podziału zadań pomiędzy osoby funkcyjne zgodnie z ich funkcjonalnymi obowiązkami.

Przygotowanie przedsięwzięć rozpoznania /planowanie i opracowanie zarządzeń bojowych, organizacja obserwacji, łączności itp./ wykonuje się metodami tradycyjnymi. Jednakże środki automatyzacji pozwalają szereg prac wykonać znacznie szybciej w porównaniu ze sposobami tradycyjnymi. Na przykład: do oceny sytuacji i położenia pododdziałów rozpoznania dywizji i pułków może otrzymać dane z rozwiązania zadań operacyjno-taktycznych: nr 111, 112 i za pomocą automatu kreślącego nanieść je na plan rozpoznania.

Srodki automatyzacji, ułatwiają również proces składania do sztabu nadrzędnego, sztabów podległych oddziałów i współdziałających związków taktycznych zapotrzebowań na informacje o przeciwniku.

Dane, które przesyłane są zwykłymi kanałami łączności wprowadza się do EKO po uprzednim ich sformalizowaniu, gdzie są przechowywane w polu informacyjnym ^{zadania} nr 101. Osoby funkcyjne SD dywizji, mające prawo dostępu do zadania, mogą otrzymać na żądanie dane o przeciwniku w postaci tabelarycznej. Ponadto na zapotrzebowanie szefa wydziału rozpoznania /upoważnionego oficera wydziału/ informacja o przeciwniku może być przekazana każdemu z abonentów. Na jedno zapotrzebowanie może być wydana informacja bezpośrednio pięciu abonentom. W tym celu, na końcu zapotrzebowania umieścić adresy wybranych abonentów.

Mimo tego, że EKO zabezpiecza osoby funkcyjne SD w informacje o przeciwniku, to jednak szef wydziału rozpoznania powinien być w gotowości do przedstawienia ich w postaci meldunku dowódcy /szefowi sztabu/ dywizji. W meldunku tym powinien ująć: ocenę ugrupowania oraz charakter działań przeciwnika w pasie działania dywizji i na skrzydłach; ilość oraz prawdopodobną sumaryczną moc uderzeń jądrowych wykonywanych przez przeciwnika; rejony rozmieszczenia głównego zgrupowania środków przenoszenia ładunków jądrowych; skład i rozmieszczenie odwodów; silne i słabe strony w ugrupowaniu przeciwnika.

Osoby funkcyjne SD, dopuszczone do korzystania z zadania operacyjno-taktycznego nr 102, żeby otrzymać informacje dotyczące rozliczenia sił i środków zgrupowania przeciwnika w zadanym pasie, przedstawiają zapotrzebowanie w ustalonej formie i wprowadzają do EKO.

Z chwilą rozpoczęcia prowadzenia rozpoznania napływać będą na PD szefa wydziału rozpoznania meldunki w postaci sformalizowanej i niesformalizowanej.

Na niezautomatyzowany ruchomy punkt przyjmowania informacji rozpoznawczej napływają meldunki z samolotów rozpoznawczych, samodzielnych patroli rozpoznawczych /oddziałów rozpoznawczych/, grup rozpoznawczych dywizji działających na tyłach przeciwnika.

Informacje z pokładu samolotu są przekazywane przez środki radiowe w postaci zakodowanej. Odczytywacz, po rozkodowaniu, nanosi otrzymane informacje na swoją mapę roboczą. Wstępnie ocenia aktualność i stopień wiarygodności, po czym wykorzystując istniejące środki łączności przekazuje je do WDSz szefa wydziału rozpoznania. Informacje mogą być przekazywane w postaci sformalizowanej lub niesformalizowanej.

Informacje od SPR /OR/ i GR są odbierane przez odpowiednie odbiorniki radiowe z przystawką do odczytywania szybkiej telegrafii.

Oficer operacyjny batalionu rozpoznawczego, znajdujący się w niezautomatyzowanym ruchomym punkcie przyjmowania informacji rozpoznawczej, rozkodowuje otrzymane informacje, a następnie wykonuje analogiczną pracę jak odczytywacz zdjęć lotniczych.

Dowódca batalionu wraz z jednym z oficerów wydziału rozpoznania dywizji przyjmują od szefów rozpoznania pułków, SDO batalionu rozpoznawczego i innych źródeł, informacje w postaci niesformalizowanej, które wstępnie oceniają i przekazują do WDSz szefa wydziału rozpoznania w celu ostatecznej ich oceny. Oprócz tego, służą pomocą szefowi wydziału rozpoznania w dowodzeniu siłami i środkami rozpoznania.

Informacje przekazywane do WDSz szefa wydziału rozpoznania dywizji są analizowane, oceniane, a po ich uogólnieniu i sformalizowaniu nanoszone na mapę roboczą oraz przesyłane do EKO kanałami transmisji danych. W wydziale pozostaje zapis przesłanej informacji w postaci wydruku. Przy czym informacje pierwszej kategorii pilności ze stopniem wiarygodności "wiarygodne" lub "prawdopodobne", wydawane są automatycznie na zautomatyzowane miejsca pracy osób funkcyjnych SD według wcześniej wprowadzonego programu do EKO.

Informacje drugiej kategorii pilności, po zapisaniu ich w informacyjnym polu zadania, mogą być wydane na żądanie dowolnemu abonentowi, mającemu dostęp do zadania operacyjno-taktycznego.

Dane przesyłane bezpośrednio do EKO podlegają wstępnej automatycznej analizie. Informacje pierwszej kategorii pilności, ze stopniem wiarygodności "wiarygodne" lub "prawdopodobne" wydawane są bezpośrednio z EKO na okólnik określonym osobom funkcyjnym SD dywizji. Pozostałe informacje wydaje się tylko na zautomatyzowane miejsca pracy szefa wydziału rozpoznania, gdzie są zobrazowywane na ekranie monitora, zapisywane przez drukarkę i nanoszone na mapę za pomocą automatu kreślącego. Informacje te poddane są pół-automatycznej analizie w reżimie dialogu "człowiek-maszyna". Polega on na tym, że oficerowie odpowiedzialni za rozwiązywanie zadania operacyjno-taktycznego nr 101 dokonują analizy informacji wydanej na urządzenia końcowe, oceniają jej treść, pilność, kompletność i ważność oraz nadają umowne numery nowym obiektom.

W procesie tym można dokonać porównań, a także precyzować i identyfikować otrzymane informacje z informacjami chronionymi w EKO. Identyfikacji podlegają informacje o tych samych obiektach otrzymywane z różnych źródeł lub odjednego nadawcy lecz w różnym czasie. W reżimie dialogu "człowiek-maszyna" koryguje się i uzupeł-

nia formularze obiektów przechowywanych w EKO.

Szef wydziału rozpoznania /osoba odpowiedzialna za realizację zadania operacyjno-taktycznego nr 101/, w celu ujawnienia nowych obiektów, wykrycia zgrupowań przeciwnika i określenia charakteru jego działań, uogólnia i agreguje informacje o pojedynczych obiektach zapisanych w EKO. Praca ta wykonywana jest sposobami tradycyjnymi z wykorzystaniem danych przechowywanych w EKO.

Wydawanie informacji rozpoznawczych dla WSD i innych abonentów wewnętrznych dokonywane jest na zamówienie /polecenie/ osób funkcyjnych PD szefa wydziału rozpoznania odpowiedzialnego za rozwiązanie zadania operacyjno-taktycznego nr 101.

Środki automatyzacji wpływają w sposób istotny na opracowanie i wydawanie informacji sprawozdawczej. Meldunki o wykrytych obiektach przeciwnika pojawiają^{ce} się na PD szefa wydziału rozpoznania przekazywane są automatycznie kanałami transmisji danych do sztabu nadrzędnego.

W komunikacie rozpoznawczym zazwyczaj podaje się: ocenę charakteru działań przeciwnika, ilość i sumaryczną moc uderzeń jądrowych, wykonanych przez przeciwnika w okresie pomiędzy kolejnymi meldunkami, rubież przedniego skraju przeciwnika /rubież styczności wojsk/ do czasu przygotowania meldunku, numerację i nazwy działających w pierwszym rzucie związków taktycznych i oddziałów, skład i rozmieszczenie odwodów. W meldunku rozpoznawczym powinny znaleźć się wnioski z oceny ugrupowania i charakteru działań przeciwnika /ze wskazaniem na jego słabe i silne strony/ oraz prawdopodobny charakter jego działań w najbliższym czasie.

Szef wydziału rozpoznania podczas przygotowania komunikatu rozpoznawczego pracuje głównie metodami tradycyjnymi w ścisłym powiązaniu ze środkami automatyzacji dowodzenia.

Tekst komunikatu rozpoznawczego może być przedstawiony do podpisu szefowi sztabu dywizji bez opuszczania WDSz. Z WDSz szefa wydziału rozpoznania przesyła się go kanałem transmisji danych na drukarkę szefa sztabu dywizji. Podpisany komunikat jest przesyłany do adresatów z WDSz szefa sztabu lub szefa wydziału rozpoznania dywizji.

Informacja rozpoznawcza, w miarę napływu, jest dokumentowana w WDSz szefa wydziału rozpoznania oraz wprowadzana do EKO.

Jak widać z powyższych rozważań, w procesie zbierania, przetwarzania, gromadzenia, przechowywania i wydawania informacji rozpoznawczych istnieje możliwość "przekazania" znacznej części prac wykonywanych przez osoby funkcyjne PD szefa wydziału rozpoznania na środki automatyzacji, a tym samym skrócenia czasu na zbieranie informacji, polepszenie jakości ich przetwarzania i przekazywania do zainteresowanych osób funkcyjnych SD różnych instancji.

1.3. Metodologia pracy szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji

Szef zabezpieczenia chemicznego, po analizie zadania bojowego przystępuje do: oceny zakresu i skutków użycia broni masowego rażenia; organizacji zabezpieczenia chemicznego; przygotowania pododdziałów chemicznych do działań oraz organizacji dowodzenia nimi w walce.

Zbieranie i opracowywanie danych o sytuacji jest procesem ciągłym, na który składa się: analizowanie i przekazywanie informacji o położeniu, charakterze działań i stanie wojsk własnych i przeciwnika oraz o sytuacji radiologicznej, chemicznej i meteorologicznej.

Szef zabezpieczenia chemicznego otrzymuje z EKO jako rezultat rozwiązania zadania operacyjno-taktycznego nr 101 dane o ugrupowaniu, składzie i rozmieszczeniu środków napadu broni masowego rażenia przeciwnika. Zapotrzebowanie na wyniki rozwiązania zadania realizuje się drogą wywołania z pamięci specjalizowanej EMC na ekran monitora odpowiedniego rodzaju formularza i wypełnienia jego prawej części przy pomocy pulpitu redagowania sformalizowanych kodogramów i urządzenia zdejmowania współrzędnych. Sformalizowane zapotrzebowanie wprowadza się do ogólnowojskowego EKO. Oprócz tego, szef zabezpieczenia chemicznego może otrzymać kanałami transmisji danych, bezpośrednio z WDSz szefa wydziału rozpoznania dywizji dane o przeciwniku w formie niesformalizowanego komunikatu, który zobrazowany jest na ekranie monitora i zapisywany na drukarce. Informacje, które można przedstawić graficznie - są nanoszone na mapę roboczą za pomocą automatu kreślącego.

Dane o stanie, położeniu i charakterze działań pododdziałów wojsk chemicznych dywizji są przekazywane do WDSz szefa zabezpieczenia chemicznego w postaci zakodowanych radiogramów. Dane o położeniu i charakterze działań pododdziałów wojsk chemicznych zbiera się nie rzadziej niż 1-2 razy w ciągu godziny. Po opracowaniu informacji i naniesieniu jej na mapę roboczą, szef zabezpieczenia chemicznego wyświetla na ekranie monitora odpowiednie formularze, które wypełnia przy pomocy pulpitu redagowania sformalizowanych kodogramów oraz urządzenia zdejmowania współrzędnych. Następnie sformalizowane meldunki przesyła kanałami transmisji danych do EKO /w zbiory informacji zadań operacyjno-taktycznych nr 111 i 112/. Szefowie zabezpieczenia chemicznego oddziałów składają meldunki o stanie, położeniu i charakterze działań podległych pododdziałów sposobami tradycyjnymi. Można również

informację tą przekazywać na PD szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji kanałami transmisji danych z WDSz dowódców lub szefów sztabów pułków. W razie konieczności sformalizowane meldunki mogą być wprowadzane bezpośrednio do EKO. Informację o stanie, położeniu i charakterze działań pododdziałów wojsk chemicznych doprowadza się do dowódcy i szefa sztabu dywizji w postaci rezultatów rozwiązań zadań operacyjno-taktycznych nr: 111, 112. Na PD szefa wojsk chemicznych armii przesyła się sformalizowane meldunki kanałami transmisji danych. Tą samą drogą przekazywane są informacje z PD szefa wojsk chemicznych armii o sytuacji, położeniu i charakterze działań oddziałów /pododdziałów/ wojsk chemicznych, podporządkowania armijnego, wykonujących zadania na korzyść dywizji.

Szef zabezpieczenia chemicznego w trakcie zbierania danych o wojskach własnych korzysta z rezultatów rozwiązań zadań operacyjno-taktycznych nr 111 i 112, które pozwalają uzyskać dane o: zabezpieczeniu oddziałów i pododdziałów dywizji w sprzęt i środki ochrony; napromieniowaniu stanu osobowego; rejonach rozmieszczenia itd. Istnieje także możliwość /szczególnie w okresie przygotowania działań bojowych/ osobistej wymiany informacji pomiędzy szefem zabezpieczenia chemicznego i osobami funkcyjnymi 3D dywizji.

Dane o współrzędnych i parametrach uderzeń jądrowych przesyła się kanałami transmisji danych bezpośrednio do EKO, gdzie wykorzystywane są do rozwiązywania zadania operacyjno-taktycznego nr 151. Rezultaty rozwiązania zadania /współrzędne i parametry wykrytych wybuchów/ przekazywane są obligatoryjnie kanałami transmisji danych do WDSz dowódcy dywizji, szefa sztabu, szefa zabezpieczenia chemicznego i zastępcy dowódcy dywizji ds. liniowych /znajdującego się na WSD/, a także do sztabu nadrzędnego. Informacja ta obrazowana jest na ekranie monitora, dokumentowana na drukarce

i nanoszona za pomocą automatu kreślącego na mapę roboczą. Inne osoby funkcyjne mogą otrzymać wymienione informacje tylko na zapotrzebowanie szefa zabezpieczenia chemicznego skierowane do EKO. W zapotrzebowaniu należy podać adresy zautomatyzowanych miejsc pracy abonentów. Informacja o współrzędnych i parametrach wybuchów jądrowych może być przekazywana również w relacji EKO sztabu dywizji - EKO sztabu armii i odwrotnie.

Taki sposób wymiany informacji będzie zazwyczaj realizowany podczas przegrupowania i wprowadzania dywizji do walki, a także przy zmasowanym użyciu broni jądrowej.

W przypadku napływu informacji bezpośrednio do WDSz szefa zabezpieczenia chemicznego z pominięciem kanałów transmisji danych, są one opracowywane i nanoszone na mapę w sposób tradycyjny. Następnym etapem pracy jest formalizowanie meldunku i wprowadzenie go kanałami transmisji danych do EKO.

Szef zabezpieczenia chemicznego otrzymuje informacje w postaci sformalizowanych meldunków zawierających dane o stopniach skażenia oddzielnych punktów terenu oraz terminy dokonania pomiarów. Przesyłanie i odbiór meldunków odbywa się za pomocą aparatury zdalnego wprowadzania informacji. Informacje te są gromadzone w pamięci specjalizowanej EMC, po czym kolejno, automatycznie, zgodnie z zadaniem programem, formowane i zobrazowywane na ekranie monitora. Po sprawdzeniu przesyła się je kanałami transmisji danych do EKO /do obszaru pamięci zadania operacyjno-taktycznego nr 154/. Dane o sytuacji skażeń w pasach działania pułków mogą być przesyłane do dywizji zwykłymi lub utajnionymi kanałami łączności. Otrzymane meldunki formalizuje się, a następnie

wprowadza do EKO.

Osoby funkcyjne SD dywizji mogą przesyłać meldunki o sytuacji skażeń w pasach /rejonach/ działań podległych oddziałów i pododdziałów bezpośrednio do EKO /do zbioru zadania operacyjno-taktycznego nr 154/ lub do WDSz szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji.

Dane o stopniach skażenia oddzielnych punktów terenowych, po wprowadzeniu do EKO, są opracowywane w zadaniu operacyjno-taktycznym nr 154. W procesie opracowywania wartości poziomu skażeń w różnych terminach pomiaru, przeliczane są na wartości w określonym, zasadniczym czasie, jaki minął od chwili wybuchu lub przeliczane w dawki napromieniowania /w zasadzie od momentu wybuchu do pełnego rozpadu radioaktywnych produktów/. Opracowane w EKO dane o sytuacji skażeń w oddzielnych punktach terenu są przekazywane obligatoryjnie do WDSz szefa zabezpieczenia chemicznego.

Po dokonaniu analizy otrzymanej informacji nanosi się ręcznie na mapę granice stref umiarkowanego, silnego, niebezpiecznego i szczególnie niebezpiecznego skażenia. Dane o granicach stref skażenia radioaktywnego formalizuje się i wprowadza do EKO /do obszaru pamięci zadania operacyjno-taktycznego nr 154/. Wyniki rozwiązań z EKO są obligatoryjnie lub na żądanie przesyłane na zautomatyzowane miejsca pracy osób funkcyjnych SD i WSD dywizji, a także do EKO sztabu nadrzędnego.

Szef zabezpieczenia chemicznego dywizji zbiera informacje o sytuacji chemicznej z tych samych źródeł i tymi samymi kanałami. Meldunki o użyciu przez przeciwnika broni chemicznej są przekazywane od podległych pododdziałów przez aparaturę zdalnego wprowadzania informacji. Meldunki te są automatycznie opracowywane w specjalizowanej EMC i w ustalonej postaci obrazowane na ekranie

monitora WDSz MP 21M-2, a następnie przekazywane do WDSz dowódcy dywizji. Przy czym, graficzna część informacji jest automatycznie nanoszona na mapę roboczą.

Sposób opracowywania w WDSz MP 21M-2 informacji o granicach rejonów /sektorów/ skażeń chemicznych jest określany formą wydawanych meldunków.

Szef zabezpieczenia chemicznego dywizji otrzymuje dane meteorologiczne z kilku źródeł. I tak: informacja o warstwie przyziemnej powietrza przesyłana jest od pododdziałów wojsk chemicznych środkami łączności radiowej; informacja o kierunku i średniej prędkości wiatru na poszczególnych wysokościach, obligatoryjnie z EKO lub na żądanie. W razie konieczności, dane o sytuacji meteorologicznej w przyziemnej warstwie powietrza, kierunkach i średniej prędkości wiatru na poszczególnych wysokościach, mogą być przesyłane /na zapotrzebowanie/ kanałami transmisji danych z PD szefa wojsk chemicznych armii. Wiadomości o sytuacji meteorologicznej i chemicznej są doprowadzane do osób funkcyjnych SD dywizji zarówno w sieci wymiany danych, jak i w istniejących jawnych i utajniionych kanałach łączności.

Organizacja obrony przed bronią masowego rażenia rozpoczyna się z chwilą otrzymania zadania bojowego. Szef zabezpieczenia chemicznego może być zapoznany przez dowódcę /szefa sztabu/ dywizji z tą częścią zadania, która dotyczy go bezpośrednio. Może także otrzymać kanałami transmisji danych zarządzenie wstępne od szefa wojsk chemicznych armii.

Po dokonaniu analizy zadania bojowego ocenia potrzeby w zakresie OPBNAR oraz dokonuje kalkulacji czasu na ich realizację. Następnie zapoznaje z otrzymanym zadaniem swoich podwładnych,

dokonyuje podziału zadań, określa jakie dane i w jakim czasie należy przygotować do powzięcia decyzji przez dowódcę dywizji i planowania OPBMAR, po czym udokładnia położenie, skład i charakter działań pododdziałów wojsk chemicznych, a także przygotowuje dane o sytuacji skażeń.

Jeśli istnieje potrzeba dokonuje, przy pomocy pulpitu redagowania sformalizowanych kodogramów i urządzenia zdejmowania współrzędnych, aktualizacji zbiorów informacji odpowiednich zadań operacyjno-taktycznych.

W trakcie oceny sytuacji i przygotowania danych do powzięcia /sprecyzowania/ decyzji do walki wykorzystuje się rezultaty rozwiązań następujących zadań operacyjno-taktycznych:

- nr 101 - do oceny możliwości wykorzystania przez przeciwnika broni masowego rażenia;

- nr 111 - do otrzymania danych o stanie wojsk własnych, wyposażeniu w sprzęt i środki ochrony, napromienieniu stanu osobowego;

- nr 112 - do otrzymania danych o położeniu i charakterze działań wojsk własnych oraz do określenia stopnia ich ochrony;

- nr 151 - do otrzymania uogólnionych danych o wybuchach jądrowych wykonanych w pasie /rejonie/ działań /rozmieszczenia/ dywizji.

Szef zabezpieczenia chemicznego, na podstawie rezultatów rozwiązania zadania operacyjno-taktycznego nr 153 dokonuje prognozy sytuacji skażeń w pasie /rejonie rozmieszczenia/ dywizji.

Przy czym wykorzystuje informacje chronione w EKO, a dotyczące:

- prognozowanej sytuacji skażeń w postaci stref skażenia;

- prognozowanej sytuacji skażeń w oddzielnych punktach terenu lub na drogach marszu;

- prognozowanego czasu procesu radioaktywnego skażenia obiektów /wojsk/ w trakcie formowania śladu obłoku radioaktywnego w terenie;

- prognozowanej sytuacji skażeń określonej w procentach skażonej powierzchni rejonu z uwzględnieniem stopniowania możliwych stref skażenia;

- prognozowanych dawek napromienienia stanu osobowego przy przekraczaniu stref skażeń oraz prawdopodobnych strat.

Prognozowania stref skażeń dokonuje się z zasady natychmiast po wprowadzeniu i opracowaniu przez EKO meldunku o współrzędnych i parametrach naziemnych wybuchów jądrowych.

Rezultaty rozwiązań przesyłane są z EKO obligatoryjnie na ZMP dowódcy, szefa sztabu oraz szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji. Pozostałe dane o sytuacji skażeń przesyłane są wg zapotrzebowań.

W trakcie oceny informacji o skażeniach, otrzymywanych od organów rozpoznania, wykorzystuje się rezultaty rozwiązań zadania operacyjno-taktycznego nr 151, a dotyczące:

- faktycznej sytuacji skażeń w oddzielnych punktach terenu, na drogach marszu oraz strefy skażeń;

- faktycznej sytuacji skażeń, określającej procent skażenia środkami radioaktywnymi /ze stopniowaniem stref/ powierzchni rejonu /pasa/ rozmieszczenia /działań/ wojsk;

- dawek napromieniowania stanu osobowego przy pokonywaniu stref skażeń.

Pozostałe czynności realizowane w trakcie oceny sytuacji, prowadzenia obliczeń i przygotowania danych dla dowódcy dywizji realizuje się metodami tradycyjnymi.

Szef zabezpieczenia chemicznego powinien być w gotowości do

meldowania dowódcy /szefowi sztabu/ dywizji wniosków z oceny sytuacji oraz propozycji wariantów działań wojsk w warunkach skażeń.

Po określeniu przez dowódcę zamiaru działań bojowych opracowuje się i przekazuje do pododdziałów wojsk chemicznych wstępne zarządzenia.

Następnie oficerowie PD szefa zabezpieczenia chemicznego przygotowują propozycje do OPBMAR oraz dokumenty planistyczne.

Szef zabezpieczenia chemicznego osobiście lub utajnionymi kanałami łączności, melduje dowódcy dywizji propozycje bojowego wykorzystania wojsk chemicznych oraz przedsięwzięcia OPBMAR. W miarę zatwierdzania propozycji przesyła się zarządzenia do podległych pododdziałów wojsk chemicznych. Szef zabezpieczenia chemicznego uczestniczy także w opracowywaniu zarządzeń do obrony wojsk przed bronią masowego rażenia.

Po opracowaniu i przedstawieniu do podpisu szefowi sztabu zarządzenia zabezpieczenia chemicznego dywizji przesyła się je do oddziałów kanałami transmisji danych lub tradycyjnymi środkami łączności.

W tym okresie kończy się opracowywanie planu zabezpieczenia chemicznego.

Do opracowania części graficznej planu oraz legendy wykorzystuje się rezultaty rozwiązań zadań operacyjno-taktycznych nr: 101, 111, 112, 151, 154.

2. Praca osób funkcyjnych dowództwa dywizji na zautomatyzowanych miejscach pracy /ZMP/ wozów dowódczo-sztabowych /WDSz/

Dowódca dywizji pracuje na zautomatyzowanym miejscu pracy /ZMP/ w WDSz MP 21M. Razem z dowódcą dywizji pracują oficerowie sztabu wchodzący w skład grupy operacyjnej WDSz.

W trakcie przygotowań do walki i w czasie jej trwania, podczas dowodzenia oddziałami i pododdziałami, dowódca dywizji otrzymuje informacje o sytuacji z wykorzystaniem środków automatyzacji.

Dane z decyzji wyższego przełożonego i zadania bojowe dywizji mogą dotrzeć do WDSz dowódcy dywizji w postaci sformalizowanego zarządzenia bojowego /wyciągu z rozkazu operacyjnego/ z wydrukiem na drukarce i naniesieniem części graficznej na mapę za pomocą automatu kreślącego /SAK/. Nie wyklucza się przesyłania zadania przy pomocy utajnionych środków łączności.

Dodatkowe informacje o sytuacji od wyższego przełożonego przesyłane są normalnymi kanałami łączności bezpośrednio do WDSz dowódcy dywizji, gdzie zapisywane są w notatnikach służbowych i ręcznie nanoszone na mapę.

Rozkazy i sygnały przychodzące z armii zobrazowywane są na ekranach monitorów i dokumentowane na drukarce.

Po otrzymaniu zadania bojowego, dowódca dywizji przez szefa sztabu, szefa wydziału operacyjnego lub osobiście, doprowadza jego treść do wiadomości zastępców i szefów rodzajów wojsk i służb. Określa przedsięwzięcia, które należy wykonać niezwłocznie w celu przygotowania wojsk dywizji do walki. Po sprecyzowaniu zamiaru walki melduje jego treść dowódcy armii, następnie zapoznaje z nim zainteresowane osoby funkcyjne dywizji, a podwładnym określa wstępne

zarządzenia bojowe. Może tego dokonać wykorzystując środki automatyzacji lub tradycyjnym sposobem.

Dane do sprecyzowania zamiaru walki i podjęcia decyzji dowódca dywizji może otrzymać z EKO, a w razie potrzeby bezpośrednio od oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk i służb. Dane te mogą być przekazane dowódcy dywizji w sposób zautomatyzowany, przy wykorzystaniu urządzeń transmisji danych, utajnionej łączności wewnętrznej lub osobiście przez wezwaną osobę funkcyjną.

Do przygotowania danych do decyzji dowódcy można wykorzystać zadania informacyjne i obliczeniowe EKO sztabu dywizji. W okresie tym realizuje się głównie zadania zawierające informacje o obiektach przeciwnika i jego charakterze działań oraz zadanie obliczeniowe, określające stosunek sił i środków stron oraz możliwości bojowe wojsk własnych i przeciwnika. Dane dotyczące możliwości bojowego wykorzystania drt i artylerii dywizji otrzymuje się z zadań obliczeniowych realizowanych w EKO punktu dowodzenia szefa artylerii dywizji.

Meldunki do sztabu armii należy składać kanałami transmisji danych lub kanałami łączności utajnionej. Meldunki przekazuje się w postaci sformalizowanej wiadomości zawierającej kodogramy formowane na ZMP dowódcy dywizji, szefa sztabu i szefów rodzajów wojsk.

W czasie przygotowania działań bojowych dowódca dywizji może pracować na ZMP w WDSz lub w autobusie sztabowym. Przy czym, grupa operacyjna WDSz dowódcy dywizji pełni stały dyżur operacyjny na ZMP w WDSz.

W toku działań bojowych dowodzenie podległymi i przydzielonymi oddziałami i pododdziałami dowódca dywizji realizuje z ZMP w WDSz. Do WDSz dowódcy doprowadza się rezultaty obliczeń zadań

informacyjnych "Zbiór i opracowanie danych o stanie wojsk własnych" oraz "Zbiór i opracowanie danych o położeniu i charakterze działań wojsk własnych". W WDSz dowódcy formuje się dane do zadania wspomagającego planowanie uderzeń jądrowych.

Informacje o innych elementach sytuacji bojowej przychodzą do WDSz dowódcy dywizji jako rezultaty rozwiązania zadań informacyjnych EKO sztabu dywizji.

Oficerowie znajdujący się w WDSz dowódcy dywizji, oprócz bezpośredniej pracy na urządzeniach zbioru i opracowania informacji, wykonują określone dokumenty bojowe. Mogą także, zgodnie z wytycznymi dowódcy, uczestniczyć w procesie stawiania zadań podwładnym i przydzielonym oddziałom i pododdziałom oraz organizacji współdziałania.

Zastępca dowódcy dywizji ds. liniowych z wydzielonymi oficerami sztabu pracuje na ZMP w WDSz MP 21M znajdującym się zazwyczaj na wysuniętym stanowisku dowodzenia dywizji /WSD/. WDSz zastępcy dowódcy dywizji pracuje w sieci SD dywizji i otrzymuje w zasadzie te same dane /informacje/ co WDSz dowódcy dywizji i szefa sztabu.

Do momentu przejęcia dowodzenia, osoby funkcyjne WDSz WSD dywizji realizują zbieranie, analizę i obróbkę informacji o sytuacji, posiadając pełną gotowość do przejęcia dowodzenia.

Z chwilą przybycia na WSD dowódcy dywizji, wymiana informacji i praca tego stanowiska dowodzenia będzie analogiczna do pracy SD.

Szef sztabu dywizji z oficerami sztabu dywizji pracuje na ZMP w WDSz MP 21M.

Wykorzystując środki automatyzacji, szef sztabu i jego oficerowie zapoznają zastępców dowódcy oraz szefów rodzajów wojsk i służb z otrzymanym zadaniem bojowym i zamiarem dowódcy. Formułują /opracowują/ i przekazują dowódcom oddziałów wstępne zarządzenia bojowe. Po podjęciu decyzji przez dowódcę

dywizji przekazują zarządzenia bojowe. W toku działań bojowych, szef sztabu obowiązany jest organizować zbiór danych o sytuacji przez realizowanie na EKO zadań informacyjnych.

Szef sztabu dywizji analizuje zebraną informację / najważniejsze wiadomości melduje dowódcy dywizji /, organizuje przesłanie informacji do właściwych osób funkcyjnych w interesującym ich zakresie, kieruje pracą oficerów WDSz. Stale kontroluje wymianę informacji pomiędzy dywizją i wyższym sztabem, a także z WSD, TSD, sąsiadami i osobami funkcyjnymi SD dywizji.

Zadaniem oficerów WDSz szefa sztabu jest formowanie zapotrzebowań do EKO na określone informacje, nanoszenie na mapę ręcznie i przy pomocy automatu kreślącego, informacji o sytuacji, zbieranie informacji od oddziałów i pododdziałów dywizji, formowanie sformalizowanych kodogramów, wprowadzenie ich do EKO, a także wprowadzanie danych o położeniu SD, WSD, TSD dywizji. Oni też obowiązani są formować zapotrzebowania do EKO na rozwiązanie zadań stosunku sił i środków stron i inne obliczenia operacyjno-taktyczne.

Szef wydziału rozpoznania dywizji z oficerami wydziału rozpoznania pracuje na ZMP w WDSz MP 21M-3.

Odbiór informacji rozpoznawczej przekazywanej przez elementy rozpoznania dywizji i samoloty rozpoznania powietrznego realizuje się w niezautomatyzowanym ruchomym punkcie przyjmowania informacji rozpoznawczej. Następnie informacje rozpoznawcze przekazywane są do WDSz szefa rozpoznania. Informacje rozpoznawcze z kompanii rozpoznania radioelektronicznego przesyłane są kanałami transmisji danych.

Informacja rozpoznawcza od szefów rozpoznania pułków i z SD⁰ batalionu rozpoznawczego /br/ przesyłana jest sposobem tradycyjnym.

Szczególnie ważne dane rozpoznawcze, szefowie rozpoznania pułków, powinni przysyłać do szefa wydziału rozpoznania dywizji kanałami transmisji danych, wykorzystując WDSz szefów sztabów pułków.

Dane rozpoznawcze z punktu kierowania rozpoznaniem sztabu armii oraz z punktu dowodzenia szefa artylerii dywizji mogą być przesyłane do szefa wydziału rozpoznania dywizji, drogą wymiany informacji pomiędzy EKO, z wydaniem jej na ZMP szefa wydziału rozpoznania dywizji.

Zbieranie i opracowanie informacji rozpoznawczej realizowane jest przy pomocy programu realizowanego w EKO sztabu dywizji "Zbiór i opracowanie danych o nieprzyjacielu".

Do przygotowania danych dla dowódcy dywizji do podjęcia decyzji szef wydziału rozpoznania dywizji wykorzystuje rezultaty zadania "Obliczenie danych o ugrupowaniu nieprzyjaciela".

Informacje o położeniu, stanie i działaniu pododdziałów rozpoznawczych zbiera się w punkcie kierowania rozpoznaniem, gdzie są uogólniane i zapisywane do pamięci EKO.

Szef zabezpieczenia chemicznego dywizji pracuje na ZMP w WDSz MP 21M-2. Wraz z nim pracują wyznaczeni oficerowie grupy operacyjnej. Zadaniem ich jest organizowanie i realizacja zbierania, opracowania i przesyłania danych o uderzeniach jądrowych, sytuacji chemicznej i skażeniach promieniotwórczych. Zajmują się ponadto wykrywaniem i oceną skali i skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela, organizacją zabezpieczenia chemicznego, wymianą informacji z innymi WDSz, a także kierowaniem podległymi i przydzielonymi oddziałami i pododdziałami wojsk chemicznych.

Dane z decyzji dowódcy dywizji oraz zadania wojsk chemicznych przekazywanest do WDSz szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji w postaci sformalizowanego zarządzenia bojowego kanałami transmisji danych.

Zadanie "Zbiór i opracowanie danych o wybuchach jądrowych" rozwiązuje się po dostarczeniu ze źródeł rozpoznania do EKO sformalizowanych informacji o współrzędnych i parametrach wybuchów jądrowych. Rezultaty obliczeń tego zadania wydaje się do WDSz szefa zabez. chemicznego i do WDSz innych osób funkcyjnych SD dywizji.

Rezultaty zadań zobrazowuje się na ekranie monitora, nanosi się na mapę przy pomocy ^{automatu} kreślącego i drukuje na drukarce.

Rozwiązanie zadania "Prognozowanie sytuacji skażeń" automatyzuje proces programowania skali /rozmiarów/ i granic skażeń promieniotwórczych terenu po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela lub własnych.

Rezultaty obliczeń można otrzymać w postaci danych określających sytuację skażeń w różnych punktach terenu, na trasach przemarszu wojsk lub w postaci stref skażeń.

Wiadomości o faktycznych wielkościach skażeń /dawkach/ przesyłane są ze źródeł rozpoznania do WDSz szefa zabezpieczenia chemicznego w postaci standardowych kodogramów.

Z tych danych /kodogramów/ EMC WDSz szefa zabezpieczenia chemicznego według określonego programu wykonuje zestawienie zbiorcze, które wyświetla się na ekranie monitora, a po skontrolowaniu go przez oficerów grupy operacyjnej WDSz wprowadza się do pamięci operacyjnej EKO podsystemu ogólnowojskowego.

Dane o poziomie skażeń promieniotwórczych w rejonie ześrodkowania lub prowadzenia działań bojowych na trasach marszu oddziałów i pododdziałów dywizji, przekazywane są do WDSz szefa zabezpieczenia chemicznego środkami łączności. W WDSz szefa zabezpieczenia chemicznego dokonuje się formalizacji zapisów i wprowadza się je do

pamięci operacyjnej EKO.

W oparciu o faktyczne dane o sytuacji skażeń realizuje się zadanie "Zbiór i opracowanie danych o sytuacji skażeń". Wyniki obliczeń tego zadania w EKO przekazywane są do WDSz szefa zabezpieczenia chemicznego, gdzie nanoszone są na mapę przy pomocy automatu kreślącego, zapisywane na drukarce i przekazywane do innych WDSz, zgodnie z opracowanym wcześniej rozdziałem informacji.

Szef artylerii dywizji pracuje na punkcie dowodzenia w WDSz MP 24M, a jego zastępca w WDSz MP 24M-1. W skład punktu dowodzenia szefa artylerii wchodzi ponadto elektroniczny kompleks obliczeniowy /EKO/, przeznaczony do zbioru, obróbki, przechowywania i wydawania informacji operacyjno-taktycznej i rozwiązania zadań obliczeniowych.

Szef artylerii dywizji zobowiązany jest zawczasu /przed otrzymaniem zadania bojowego/ przygotować środki automatyzacji do pracy bojowej.

Wszelkie komendy i zapotrzebowania do EKO powinny być wprowadzane wyłącznie z WDSz szefa artylerii dywizji.

Kolejność przygotowania [↓] wprowadzania do EKO danych wejściowych, a także kolejność realizacji zadań operacyjno-taktycznych, w każdej sytuacji bojowej określa szef artylerii dywizji.

Informacja rozpoznawcza wprowadzana jest do EKO oraz WDSz szefa artylerii dywizji z EKO i WDSz sztabu dywizji, EKO sztabu armii, EKO dowództwa WRiA armii, od podległych szefów artylerii oraz dowódców oddziałów i pododdziałów artylerii, a także rozpoznania artyleryjskiego.

Rezultaty opracowanych meldunków o obiektach nieprzyjaciela wydawane są na ZMP określonych osób funkcyjnych w postaci informacji z formularzami poszczególnych obiektów. Podobną informację, uprawnione osoby funkcyjne, mogą otrzymać na indywidualne zapo-

trzebowanie w EKO.

Meldunki od podległych i przydzielonych oddziałów i pododdziałów artylerii i rakiet, szefów artylerii pułków przekazywane są do WDSz i EKO punktów dowodzenia szefa artylerii dywizji, gdzie zostają zobrazowane na ekranie monitora i drukowane na drukarce. Mogą być również wpisane do pamięci operacyjnej ZMC WDSz, gdzie są przechowywane i podlegają automatycznej korekcie po przybyciu nowych meldunków.

Informacje przesyłane do WDSz szefa artylerii dywizji są opracowywane w postaci sformalizowanej i wprowadzane do EKO.

Opracowane dane o oddziałach i pododdziałach artylerii i rakiet przechowuje się w pamięci operacyjnej EKO podsystemu WRiA. Opracowane dane, na polecenie szefa artylerii dywizji przekazywane są do EKO sztabu dywizji i wydawane według określonych adresów na ZMP osób funkcyjnych, a także wykorzystywane do realizacji zadań obliczeniowych.

Informacje o położeniu i stanie drt, etatowych i przydzielonych dywizjonów artylerii, można otrzymać z EKO poprzez formułowanie zapytania z pulpitu redagowania sformalizowanych kodogramów WDSz dowódcy dywizji lub szefa sztabu.

Szef artylerii dywizji przygotowuje dowódcy dywizji propozycje użycia artylerii i drt w oparciu o własną ocenę sytuacji i wyniki rozwiązań właściwych zadań obliczeniowych. Opracowane dane o wojskach własnych i nieprzyjaciela, a także obliczenia wstępne otrzymuje się z zadania "Przygotowanie uogólnionej informacji niezbędnej do bojowego użycia WRiA". Do uruchomienia zadania niezbędne jest przygotowanie zapotrzebowania przez za-

stępcę szefa artylerii, w którym zamieszcza się niezbędne dane wejściowe i określa wymagany zakres obliczeń. Wyniki obliczeń zadania wyświetla się na ekranie monitora i drukuje na drukarce. Tabulogramy zadania mają formę tablic i zawierają dane: o ilości rozpoznanych obiektów nieprzyjaciela, o składzie bojowym oddziałów i pododdziałów artylerii i rakiet dywizji, o zadaniach realizowanych w pasie działania dywizji przez artylerię i wojska rakietowe armii i frontu, o zadaniach postawionych przez dowódcę WRiA armii, o obiektach rażonych uderzeniami jądrowymi, o wielkości zadań ogniowych i możliwościach artylerii.

Mimo rozwiązywania wyżej wymienionego zadania w EKO, tradycyjnymi metodami przygotowuje się:

dane o rozdziale artylerii do pułków i składzie grup artylerii;

- kolejność wyprowadzenia, rozwijania i przegrupowania artylerii w walce;

- informacje o zmianie podporządkowania artylerii w toku walki;

- propozycje składu, rejonów rozmieszczenia i rubieży rozwijania odwodu przeciwpancernego.

Obliczenia dotyczące planowania uderzeń jądrowych realizowane są przy pomocy zadania operacyjno-taktycznego "Planowanie uderzeń jądrowych WRiA". Szef artylerii dywizji przygotowuje zapotrzebowanie i wprowadza je do pamięci operacyjnej EKO.

Po wykonaniu obliczeń, do podległych jednostek mogą być przekazane rozkazy /komendy/ do przygotowania uderzeń jądrowych.

Planowanie uderzeń rakietami konwencjonalnymi realizuje się metodami tradycyjnymi, bez wykorzystania EKO.

Planowanie ognia artylerii realizuje się przy pomocy zadania "Planowanie ognia artylerii". Umożliwia ono planowanie artyleryjskiego przygotowania ataku, artyleryjskiego wsparcia ataku, przygotowania ognia zmasowanego, ześrodkowanego i zaporowego.

Podstawowym sposobem przekazywania /doprowadzania/ zadań do wykonawców jest przesyłanie kanałami transmisji danych tablic ognia, rozkazów /zarządzeń/ do przygotowania i wykonania uderzeń rakietowych i ognia artylerii. Istnieje także możliwość przekazania bezpośrednio na ZMP WDSz wykonawców niesformalizowanych informacji i zarządzeń.

Jeżeli w pamięci operacyjnej EKO pojawią się informacje o środkach napadu jądrowego lub innych ważnych obiektach nieprzyjaciela, wymagających natychmiastowego obezwładnienia, właściwe zadanie uruchamiane jest automatycznie. W rezultacie obliczeń, w pierwszej kolejności wydawane są rozkazy /komendy/ do dywizjonu rakiet taktycznych /baterii startowych/, dywizjonu artylerii. W następnej kolejności wyniki obliczeń zostają zobrazowane w WDSz szefa artylerii, a tablice ognia przesłane do sztabów grup artylerii.

Fakt otrzymania zadania bojowego /ogniowego/ powinien być potwierdzony przez wykonawcę. Potwierdzenie wyświetla się na ekranie monitora ZMP szefa artylerii.

Zbiór i opracowanie danych o nieprzyjacielu i wojskach własnych realizowane jest przy pomocy odpowiednich zadań informacyjnych. Informacje o innych elementach sytuacji otrzymywane są automatycznie z EKO sztabu dywizji.

Szef OPL dywizji kieruje siłami i środkami OPL z PD OPL znajdującego się w WDSz MP 22 .

W przygotowaniu działań bojowych i w toku walki szef OPL dywizji, przy wykorzystaniu środków automatyzacji otrzymuje: dane o sytuacji naziemnej i powietrznej; zarządzenia bojowe; informacje o przewidywanych działaniach własnego lotnictwa; rozkazy i sygnały dowodzenia; meldunki od podporządkowanych SD. Ponadto formuje i przesyła meldunki do EKO sztabu dywizji, WDSz dowódcy lub szefa sztabu dywizji, do PSD L i OPL armii, a także realizuje kierowanie ogniem.

Dane o sytuacji naziemnej otrzymuje się z EKO sztabu dywizji, a dane o sytuacji powietrznej, z zasady, z WS MP 25 i PSD L i OPL armii.

Po otrzymaniu zarządzenia o obronie przeciwlotniczej, wytycznych dowódcy /szefa sztabu/ dywizji, szef OPL przygotowuje i przekazuje dowódcy dywizji propozycje organizacji obrony przeciwlotniczej.

Wykorzystując ZMP, szef OPL dywizji może przekazywać zarządzenia o OPL do pułków zmechanizowanych /czołgów/ i pułku rakiet przeciwlotniczych. Treść zarządzeń powinna być uzgodniona i zatwierdzona przez dowódcę lub szefa sztabu dywizji.

Informacje o przewidywanych działaniach własnego lotnictwa przekazywane są do WDSz szefa OPL przy wykorzystaniu środków automatyzacji z grupy dowodzenia bojowego /GDB/ lotnictwem.

Z informacji tych szef OPL dywizji opracowuje komunikaty i przesyła je do podporządkowanych PK OPL. Komunikaty przesyłane są sposobem zautomatyzowanym i mogą być dublowane środkami łączności utajnionej.

Szef OPL zobowiązany jest informować GDB lotnictwem o dyslokacji baterii pułku rakiet przeciwlotniczych i o nieprzyjacielu powietrznym. Dane o dyslokacji baterii pułku rakiet przeciwlotniczych przekazywane są przez EKO sztabu dywizji lub bezpośrednio z WDSz PK OPL szefa OPL. Informacja radiolokacyjna o celach powietrznych do GDB lotnictwem, w zasadzie, powinna być przekazywana w sieci przekazywania danych szefa OPL dywizji z jego WDSz.

W czasie kierowania ogniem, szef OPL dokonuje rozdziału celów i wysiłku pomiędzy pułkiem rakiet przeciwlotniczych i środkami OPL pz /pcz/. Do tego celu wykorzystuje informacje zobrazowaną na ekranie wskaźnika sytuacji powietrznej i ekranie monitora z uwzględnieniem propozycji przygotowywanych w EKO. Wskazywanie celów /stawianie zadań ogniowych/ oprócz metody zautomatyzowanej może być dublowane przy wykorzystaniu tradycyjnych środków łączności.

Punkt kierowania GDB lotnictwem ma za zadanie zabezpieczyć bezpośrednio współdziałanie lotnictwa frontowego i lotnictwa wojsk lądowych z oddziałami i pododdziałami dywizji /DZ, DPanc/ oraz kierowanie załogami /grupami załóg/ samolotów /śmigłowców/ w pasie działania dywizji.

Szef GDB lotnictwem z wydzielonymi oficerami pracuje na SD dywizji w WDSz MP 23. Do podstawowych zadań GDB lotnictwem należy:

- uczestniczenie wraz ze sztabem dywizji w planowaniu użycia lotnictwa;

- uzgadnianie problemów współdziałania lotnictwa z oddziałami i pododdziałami OPL, artylerii i rakiet /w zakresie podziału obiektów nieprzyjaciela ^{do} porażenia i rejonów wspólnych działań/;
  - uzgodnienie sposobu oznakowania wojsk własnych w terenie;
  - wzywianie do rejonu działań bojowych dywizji lotnictwa, zgodnie z decyzją i wytycznymi dowódcy dywizji;
  - kierowanie załogami w powietrzu i naprowadzanie ich na cele naziemne;
  - kontrolowanie terminowego oznakowania wojsk własnych i informowanie załóg w powietrzu o przekroczeniu linii styczności wojsk;
  - informowanie wojsk naziemnych o przelocie lotnictwa;
  - meldowanie do PSD L i OPL armii o sytuacji, położeniu linii frontu, propozycjach wykorzystania lotnictwa w pasie dywizji, a także o rezultatach działań lotnictwa;
  - przesyłanie do PSD L i OPL armii pilnych zamówień na wyloty lotnictwa;
  - otrzymywanie od załóg samolotów danych rozpoznawczych i przekazywanie ich do dowódcy /szefa sztabu/ dywizji i do PSD L i OPL armii.
- Zestaw środków automatyzacji na PK GDB lotnictwem zabezpiecza:
- odbiór z PD OPL dywizji lub RLP, opracowanie, przechowanie i zobrazowanie na ekranie wskaźnika informacji o sytuacji w powietrzu;
  - odbiór ze sztabu dywizji, opracowanie, przechowywanie i zobrazowanie na ekranie wskaźnika informacji o sytuacji naziemnej, czołowych pododdziałach wojsk własnych i ich działaniach oraz informacji o obiektach uderzeń własnego lotnictwa;

- przyjmowanie ze sztabu dywizji, zobrazowanie i przekazywanie do przełożonych pilnych zamówień na wyloty lotnictwa;

- przyjmowanie z wyższego sztabu, zobrazowanie i przekazywanie zadań dla grup lotnictwa, działających w pasie dywizji;

- przekazywanie do przełożonych potwierdzeń o otrzymaniu zadań i meldowanie o ich realizacji;

- przekazywanie do sztabu dywizji /dowódcy, szefa sztabu/
potwierdzeń o otrzymanych zadaniach, informacji o wydzielonych
siłach /resursach/ i planowanych działaniach lotnictwa w pasie
dywizji;

- Przekazywanie na SD OPL dywizji informacji o planowanych trasach lotu własnych samolotów /śmigłowców/ i faktycznym położeniu grup lotnictwa w powietrzu.

Wydrukowano w 100 egz.
Egz. nr 1-100 Bibl. Nauk. DZS
Wyk. płk Tarasiuk
ppłk Siwiec
Druk U.S. dnia 15.10.87r.
Druk ASG WP nr pf-1794/WW
Korekta autorska.

ZADANIA OPERACYJNO-TAKTYCZNE
REALIZOWANE W EKO PZSDW ZT

a/ ZOT realizowane w EKO podsystemu ogólnowojskowego dywizji:

- nr 101 - Zbiór i opracowanie danych o nieprzyjacielu;
- nr 102 - Obliczanie składu bojowego i stanu liczebnego ugrupowania bojowego nieprzyjaciela;
- nr 111 - Zbiór i opracowanie danych o stanie wojsk własnych;
- nr 112 - Zbiór i opracowanie danych o położeniu i charakterze działań wojsk własnych;
- nr 122 - Obliczanie stosunku sił i środków;
- nr 151 - Zbiór i opracowanie danych o wybuchach jądrowych ;
- nr 153 - Prognozowanie sytuacji skażeń;
- nr 154 - Zbiór i opracowanie danych o sytuacji;

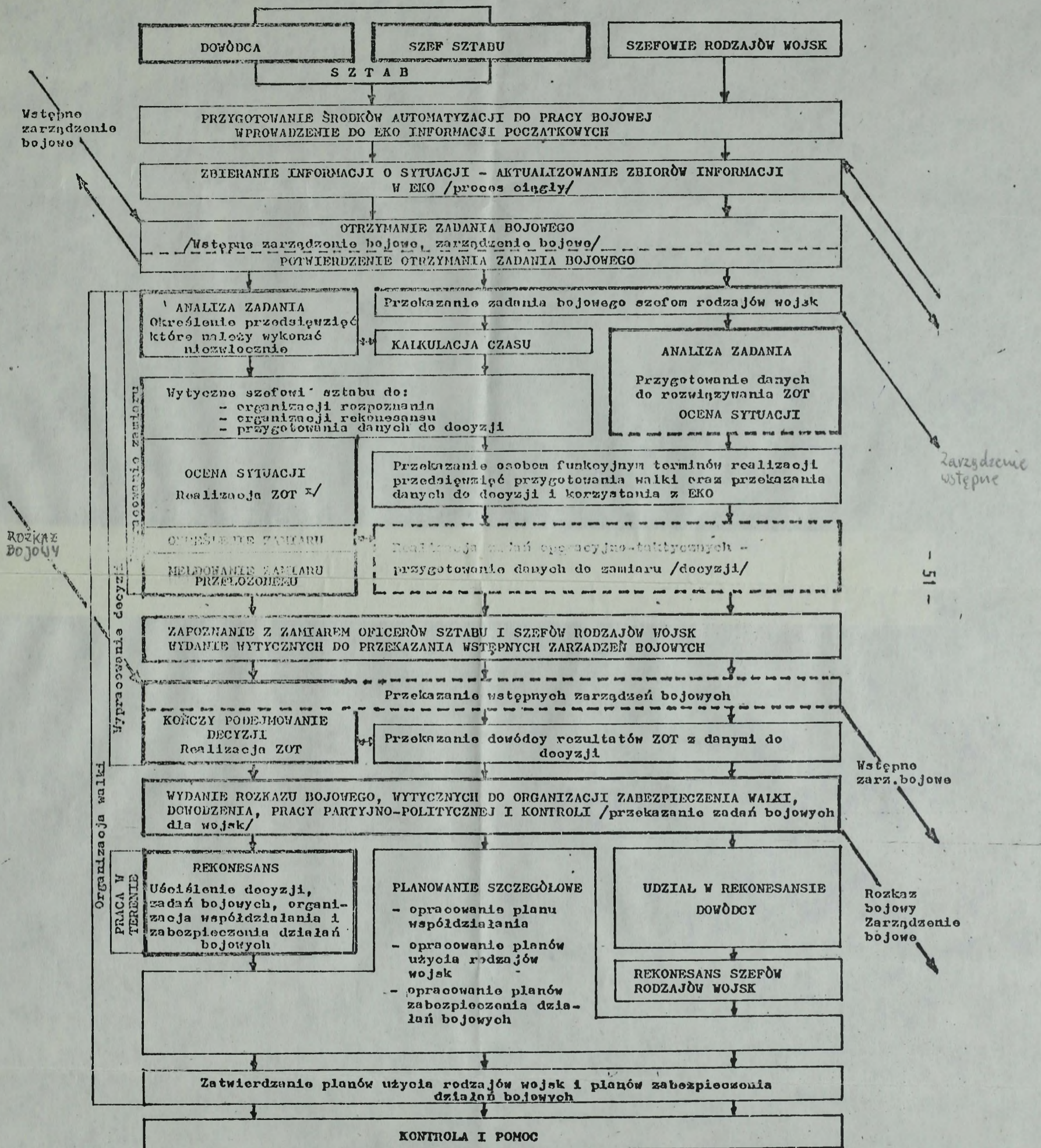
b/ ZOT realizowane w EKO podsystemu WRiA dywizji:

- nr 201 - Zbiór i opracowanie danych o obiektach nieprzyjaciela;
- nr 211 - Zbiór i opracowanie danych o stanie i położeniu drt i artylerii dywizji;
- nr 221 - Przygotowanie uogólnionej informacji o wykorzystaniu i możliwościach drt i artylerii dywizji;
- nr 223 - Planowanie uderzeń jądrowych;
- nr 227 - Planowanie ognia artylerii:
  - nr 227-1 - Obliczanie danych niezbędnych do przygotowania propozycji bojowego wykorzystania artylerii dywizji w walce oraz danych początkowych /wyjściowych/ dla innych zadań;

- nr 227-2 - Planowanie artyleryjskiego przygotowania natarcia;
- nr 227-3 - Planowanie artyleryjskiego wsparcia natarcia;
- nr 227-4 - Przygotowanie ognia zmasowanego /ześrodkowanego/
artylerii dywizji;
- nr 227-5 - Przygotowanie ognia zaporowego artylerii dywizji.

KOLEJNOŚĆ PRACY DOWÓDCY I SZTABU DYWIZJI W CZASIE ORGANIZACJI WALKI
PRZY WYKORZYSTANIU PZSDW ZT

x/ Zadania operacyjno-taktyczno rozwiązywane w EKO

